

DZIENNIK WARSZAWSKI

Nr. 172.

Czwartek, 22 Lipca (3 Sierpnia).

1865 r.

Wychodzi codziennie oprócz dni następujących po Świątach uroczystych i niedzielach. — Prenumerata w biurze Dyrekcji, Ulica Miodowa Nr. 487 i Kantorack. — Obwieszczenia przyjmują się za opłatą od wiersza druku: za 1-krotne obwieszczenie kop. 4, za 2-krotne k. 6, za 3-krotne kop. 8. — Artykuły nadsyłane do zamieszczenia w Dzienniku nie zwracają się. — Listy przyjmują się tylko frankowane. — We wszystkich co dotyczy Dziennika, należy odnosić się wprost do Dyrekcji.

Rok 2.

Prenumerata w Warszawie: Rocznie rs. 8. — Półrocznie rs. 4. — Kwartalnie rs. 2. — Miesięcznie kop. 67. — Bez odnośzenia w biurze Dyrekcji prenumerata nie przyjmuje się. — Numer pojedynczy kop. 5. — Za odnośzenie do domu opłaca się miesięcznie kop. 5. — Na prowincji na stacjach Poczty w Królestwie i Cesarstwie: Rocznie rs. 9 k. 20. — Półrocznie rs. 4 k. 60. — Kwartalnie rs. 2 k. 30. — Za przesyłkę w kopertach kwartalnie dopłaca się Rs. 1.

S P I S R Z E C Z Y.

DZIAŁ URZĘDOWY. — Rektor szkoły gł. — Inspektor szkół m. Warszawy.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY. — Warszawa: Przegląd polityczny. — Podróż nadpowietrzna. — Bergen. — Wystawa stereoskopów. — Studnie miejskie. — Stan sanitarny. — Pożary w zach. prow. Rosji. — Odwołanie sekwestru. — Albumy. — Zakłady naukowe. — Ks. Czartoryski i Sapieha. — Niewypłacalność. — Ameryka. Konfiskata. — List jen. Browna. — Rzeczpospolite południowe. — Anglja. Flota pancerna. — Austrja. Okólnik p. Belcredi. — Dualizm. — Smerling i Belcredi. — Stosunki z Włochami. — Azja. Mapa Chin. — Francja. Proces prasowy. — Statki austriackie. — Hiszpanja. Pacheco i gabinet. — Turcja. Ks. Kuza. — Włochy. Konecyjum ekumeniczne. — Protestacja Garibaldi i Mazziniego. — Orsini i Garibaldi. — Gwardjan zak. kapucynów. — Bandy. — Korespondencje z pod Rawy, ze Lwowa, Wiednia i Londynu. — Kronika. — Fejleton (Teatru warszawskie).

DZIAŁ URZĘDOWY

Warszawa, d. 21 Lipca (2 Sierpnia).

Rektor Szkoły Głównej zawiadamia, że zapis nowo-wstępujących do Szkoły Głównej na rok akademicki 1865/6 trwać będzie, nie jak to poprzednio ogłoszono od dnia 1 do 15 Września r. b., lecz od dnia 1 do 10 Września t. r., egzamina zaś wstępne trwać będą od dnia 10 do 25 Września t. r. W terminie zatem od dnia 1 do 10 Września r. b. nowo-wstępujący z dowodami zgłosić się powinni. Prośby po upływie tego terminu podane, pozostaną bez skutku.

Inspektor Szkół Miasta Warszawy, podaje do wiadomości powszechnej, iż zapis uczniów i uczennic do Zakładów Naukowych Wyższych prywatnych na rok szkolny 1865/6, rozpocznie się nie wprzód, jak dnia 4 (16) Sierpnia, — regularny zaś wykład nauk z dniem 20 Sierpnia (1 Września) r. b.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

Warszawa; d. 21 Lipca (2 Sierpnia).

Najważniejszą wiadomość przynosi telegram,

FEJLETON DZIENNIKA WARSZAWSKIEGO.

Teatra Warszawskie.

d. 21 lipca (2 sierpnia).

Teatr nasz obecnie wygląda jak stary i surowy służbista, który nie zważając na wszystko co się do koła niego dzieje, pełni gorliwie i punktualnie swoje obowiązki i za nic w świecie nie opuści biurowej godziny. Istotnie, pomimo rozlegających się do koła lamentów na upa; pomimo iż publiczność przekłada ladajaki spacer zamiejski nad czułe względy Talji i słodkie Terpsychory uśmiechy; pomimo iż kilku najznaczniejszych i największym repertuarem opatrzonych artystów choruje obecnie lub przewidując chorobę, lecz się na nią zawczasu;... słowem, pomimo tylu i tak różnorodnych trudności, teatr tutejszy postępuje równym krokiem po ważkiej ścieżce pozostałego mu repertuaru i daje co wieczór przedstawienia, o ile można, urozmaicone. Nawet. Już to na wielkiej scenie opery przeważa w tej chwili nad innego rodzaju widowiskami: co drugi dzień prawie obok jakiegoś divertissementu dają nam jedną całą operę lub kilka fragmentów, wyjętych każdy z innej partycji — i chcąc nie chcąc, słuchamy tych wszystkich, częstokroć nie melodyjnych nawet melodij, z pokorą baranka pijącego wodę, bez zamącenia bajeczkowego źródła. Kunoski Windsorskie, Lalla Roukh, Orfeusz i kilka drobnych operetek cudzego lub własnego kroju, — snują się ustawicznie po scenie wielkiego teatru, z której, zdaje

podający treść okólnika austriackiego ministra stanu p. Belcredi do naczelników wszystkich nie należących do korony węgierskiej prowincji, okólnika zamieszczonego w *Wien. Abpost.*, który wykazuje niejako program gabinetu, jak przewidywano, zasadzający się na nadaniu większej autonomji prowincjom.

Tymczasem dzienniki wiedeńskie, każdy ze swego stanowiska oceniają mowę tronowa, i tylko w jednym punkcie się zgadzają, mianowicie, że mowa tronowa nikogo nie zadowolniła. Niejasność jej była spowodowana przez kompromis zawarty chwilowo podczas przesilenia i dla tego nie była tem czem zwykle bywają mowy tronowe: to jest albo ogłoszeniem nowego programu, albo potwierdzeniem dawnej polityki. *Die Presse* pomiędzy innymi powiada: „Niespokojność umysłowa co do niepewności przyszłych wypadków, co do niejasności położenia, jest faktem. Odwołujemy się do kursów na giełdzie. Cyfry dostatecznie mówią.”

Według korespondencji wiedeńskiej, król pruski przyjmował hr. Bloome, posła austriackiego przy dworze bawarskim, na oddzielnem posłuchaniu i w sferach wtajemniczonych muszą już wiedzieć rezultat misji tego dyplomaty. Co do samej misji hr. Bloome, krążą rozmaite wersje; kiedy jedni utrzymują, iż wysłany był dla zrobienia nalegających przedstawień, „ostatniego usiłowania;” inni zapewniają, iż ponieważ w stosunkach Austrii z Prusami zaszedł zwrot ku lepszemu, hr. Bloome miał tylko prowadzić dalsze układy. — O zjeździe monarchów, także dotąd nie ma nic pewnego; lecz jeżeli cesarz austriacki nie uda się do Gastein, będzie to wskazywało, że stosunki pomiędzy dwoma mocarstwami są nie najlepsze.

Protestacja hr. Halbhuber, austriackiego ko-

misarza w księstwach, przeciwko aresztowaniu przez władze pruskie p. May i wydalenie z księstw dra Frise, daje powód do obszernych artykułów w ministerjalnych berlińskich dziennikach, które starają się usprawiedliwić postępowanie Prus, zrzucając winę na Austrję, a mianowicie na osłanianie przez tę ostatnią tak zwanego rządu augustenburgskiego.

Wiadomości z Francji i Włoch nic nie przedstawiają bardziej zajmującego. Rząd francuzki postanowił podać do wiadomości publicznej rezultat wyborów do rad gminnych, dopiero po ukończeniu wyborów dodatkowych.

Stan Hiszpanji, jak się zdaje, nie został polepszony przez objęcie władzy przez gabinet O'Donnella. Ustępstwa uczynione progresistom nie zadowolniły ich widać, bo nie chcą brać udziału w wyborach. Rozdrażnienie klerykalnych wzmagą się i znów 9 biskupów zaprotestowało przeciwko uznaniu królestwa włoskiego. P. Pacheco, poseł hiszpański przy dworze rzymskim, który ważną odgrywał rolę w tem uznaniu, zmuszony został podać się do dymisji. — Lecz nie tylko sprawy wewnętrzne, ale i stosunki zewnętrzne Hiszpanji nie uspokajają się. W San Domingo, przy wsiadaniu wojsk na statki zaszły nowe starcia; w Peru powstanie które wybuchło z powodu traktatu z Hiszpanją, nie zostało pokromione; w Chili porozumienie nie doszło do skutku.

Według wiadomości z Nowego Jorku z 22-go lipca, w okręgu Luiziany ciągle jeszcze są bandy gerylasów. Zaprzeczano tam wiadomości, aby stan zdrowia byłego prezydenta skonfederowanych p. Davisa był tak niepomyślny. W Richmondzie, wybory z południowej Karoliny wypadły opozycyjnie. Konwent w Jersey oświadczył się za zasadą Monroe.

się że zupełnie już wypędzono biedną Melpomenę naszą! W istocie zadziwiająca jest rzeczą taki zupełny upadek dramy w teatrze tutejszym. Już od niejakiego czasu wprawdzie widzieliśmy ten rodzaj sztuki w wielkim niedostatku. Kilka dawnych, spowszedniałych i małej wartości utworów składało cały, niegdyś tak świetny repertuar dramy i tragedji naszej — lecz dzisiaj — od paru już miesięcy serjo-dramatyczne widowiska zostały zupełnie wykreślone z repertuaru bieżącego. Nie sądźmy jednakże, aby taka zupełna nieobecność dramy na scenie tutejszej pochodziła z zaniedbania dyrekcji lub reżyserji nawet — bynajmniej, — wiemy dobrze, iż sternicy teatru pragnęliby z całego serca ożywić wszelkimi sposobami, repertuar dzisiejszy, lecz chwilowa nieobecność pierwszorzędnych artystów, czyni niemożliwym prawie obsadzenie dram, większego zwłaszcza rozmiaru, tem bardziej, że każda prawie z przedstawianych obecnie komedij w zastępstwie ukazują się personelu.

O takie jednakże zastępstwo nie mamy tu najmniejszej do reżysera urazy — owszem, pragniemy zawsze ażeby system dublowania ról rozwinął się i utrzymał na scenie tutejszej — której repertuar w przeciwnym razie zawsze będzie zależny od choroby lub i kaprysu nawet pojedynczych artystów, którzy niekiedy z powodów li tylko osobistych, nie chcą grać w tej lub owej sztuce, tego lub owego wieczoru... Pragniemy jednak zwrócić uwagę reżysera dramatycznej części teatru, ażeby korzystając z tej niewdzięcznej dla teatru pory upałowej, gdy znaczna część mieszkańców

miasta opuszcza je dla zagranicznych wód lub kąpieli i podróży, lub kryje się po letnich mieszkaniach — ażeby tedy, w tej *ogórkowej* porze, kształcił młodszą, niewyrobioną jeszcze część personalu w serjo-dramatycznym kierunku i jeżeli podobna, wystawiał nam, choćby już znane od dawna dramy, obsadzając je młodemi artystami płci obojej. Będzie to rodzaj egzaminów publicznych, które niezawodnie na postęp i rozwój istotnych zdolności wpłyną lub wykażą radykalne nieusposobienia i fałszywe pretensje. Nie wiemy o ile propozycja nasza może być do wyrobienia, niemamy jednak iż w części chociaż uwzględnioną być może, tem bardziej że p. Rychter, sam będąc utalentowanym artystą w serjo-dramatycznym rodzaju, niewątpliwie pragnąłby podnieść i rozwinąć dramę i tragedję miejscową.

Możeby nawet, niektórzy uczniowie i uczennice szkoły dramatycznej, zwłaszcza zdolniejsi, których udatne próby widzieliśmy już podczas tegorocznego popisu — dali się użyć w takich probierczych widowiskach? — W każdym razie rzucamy tę myśl chociażby i niepraktyczną nawet w obecnej chwili, lecz mogącą urzeczywistnić się kiedyś.

Zajmijmy się jednak właściwem sprawozdaniem z bieżących dziejów sceny. Na wielkiej, jak to już powiedzieliśmy, dają same tylko opery i balety krótszego rozmiaru — a nawet ten ostatni rodzaj widowisk, męczący niesłychanie w wykonaniu podczas upałów, rzadziej się już pojawia i również jak komedjowy, podlega częstym zmianom personalu. Pierwsza tancer-

